

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
П'ята секція

РІШЕННЯ

Справа «Басенко проти України»
(Заява № 24213/08)

СТРАСБУРГ
26 листопада 2015 року

ОСТАТОЧНЕ
26/02/2016

Автентичний переклад

Це рішення набуло статусу остаточною відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції. Його текст може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Басенко проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Жозеп Касадеваль (<...>), Голова,
Ганна Юдківська (<...>),
Вінсент А. Де Гаetano (<...>),
Андре Потоцький (<...>),
Хелена Єдерблом (<...>),
Алеш Пейхал (<...>),
Сюфра О'Лірі (<...>), судді,
та Мілан Блашко (<...>), заступник Секретаря секції,

після обговорення за зачиненими дверима 20 жовтня 2015 року постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою (№ 24213/08), яку 5 травня 2008 року подав до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі - Конвенція) громадянин України п. Олександр Анатолійович Басенко (далі - заявник).

2. Інтереси заявника представляв п. А.А. Крістенко - юрист, який практикує у м. Харкові. Уряд України (далі - Уряд) представляв його Уповноважений, на останніх етапах провадження - п. Б. Бабін з Міністерства юстиції України.

3. 26 листопада 2012 року про заяву було повідомлено Уряд.

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився у 1958 році і проживає у м. Києві.

5. 24 лютого 2002 року у трамваї до заявника підійшли контролери комунального підприємства «Київпаstrанс» (далі - КП «Київпаstrанс») пан Г. і пан С. Як згодом було встановлено національними органами влади в обвинувальному акті та у вирокі щодо С. (див. пункти 31 і 34), між заявником та контролерами виникла суперечка з приводу дійсності його квитка. Вони наполягали на тому, щоб заявник сплатив штраф за проїзд без квитка, а він наполягав на тому, що правил проїзду не порушував. Заявника запросили зійти з трамвая.

Учасники конфлікту дійшли згоди, що заявник в супроводі контролерів піде до депо владнати суперечку. На шляху до депо С. вдарив заявника ногою. Заявник у відповідь обприскав контролерів сльозогінним газом з балончика, який він мав при собі. Тоді С. вдарив заявника ногою у ліве коліно, спричинивши перелом. Розпочалася сутичка між заявником і С. Потім Г. та С. пішли з місця інциденту. Заявник не міг підвестися або йти у зв'язку з переломом коліна, до найближчої трамвайної зупинки йому допомогли дійти перехожі, які викликали швидку медичну допомогу. Згідно з твердженнями заявника він лікував свої ушкодження до початку 2005 року.

А. Кримінальне провадження

6. 26 лютого 2002 року заявник звернувся до органів внутрішніх справ із заявою, в якій виклав обставини інциденту. Зокрема, він стверджував, що в день інциденту до нього підійшли двоє контролерів, які поставили під сумнів достовірність його проїзного квитка, стверджуючи, що він виглядав надто старим для використання студентського квитка. У той час як контролери наполягали, щоб заявник сплатив штраф, він наполягав на тому, що квиток є дійсним. Заявник погодився піти з ними до відділу міліції для вирішення конфлікту. Вони натомість запропонували піти до трамвайного депо, і він погодився. На шляху до депо він зазнав удару ногою ззаду. Заявник розвернувся і обприскав контролерів сльозогінним газом та отримав удар по коліну. Він зазначив, що імен контролерів не знає, але зможе впізнати їх в обличчя.

7. 4 березня 2002 року слідчий Святошинського РУ ГУ МВС України у м. Києві виніс постанову про відмову в порушенні кримінальної справи за фактом події. Слідчий зазначив, що особу чергового контролера на відповідній трамвайній лінії у вказаний період часу було встановлено як С. Він також зазначив, що викликати С. на допит було неможливо, оскільки, за повідомленою інформацією, він перебував на лікарняному, а за домашньою адресою його знайдено не було. Слідчий також вказав, що ступінь тяжкості тілесних ушкоджень заявника може бути встановлено після закінчення лікування останнього.

8. 5 березня 2002 року судово-медичний експерт встановив у заявника перелом коліна та класифікував його як ушкодження середнього ступеню тяжкості.

9. 18 грудня 2002 року прокуратура Святошинського району м. Києва (далі - районна прокуратура) скасувала постанову від 4 березня 2002 року та порушила кримінальну справу за підозрою у завданні умисного тілесного ушкодження середньої тяжкості. Того ж дня районна прокуратура повідомила заявника про це рішення та про те, що стосовно слідчого, який виніс постанову від 4 березня 2002 року, порушено дисциплінарне провадження. Згідно з твердженнями заявника він вперше дізнався про постанову від 4 березня 2002 року із зазначеного вище листа районної прокуратури.

10. 24 грудня 2002 року справу прийняв до свого провадження інший слідчий Святошинського РУ ГУ МВС України у м. Києві.

11. 28 грудня 2002 року слідчий визнав заявника потерпілим у кримінальній справі. Того ж дня заявника було допитано як потерпілого.

12. 4 квітня 2003 року слідчий надіслав листа до КП «Київпастрас» із запитом про те, чи працював С. контролером у відповідний час, а також з проханням до підприємства встановити, з ким у день інциденту він працював. У квітні 2003 року підприємство відповіло, що на час подій С. дійсно працював контролером, що у день інциденту його супроводжував Г., та що С. 16 червня 2002 року було звільнено за прогули.

13. 9 квітня 2003 року заявник під час пред'явлення фотографій для впізнання вказав на С. як на особу, яка напала на нього.

14. Згідно з твердженнями Уряду 18 квітня 2003 року досудове слідство було зупинено у зв'язку з неможливістю встановити особу, яка вчинила злочин.

15. 18 вересня 2003 року слідство було відновлено.

16. 9 жовтня 2003 року під час пред'явлення фотографій для впізнання заявник вказав на Г. як на особу, яка разом з С. брала участь в інциденті.

17. 14 жовтня 2003 року слідство було зупинено у зв'язку з неможливістю встановити особу, яка вчинила злочин.

18. 31 серпня 2004 року Святошинське РУ ГУ МВС України у м. Києві повідомило заявника, що розслідування у його справі триває.

19. 2 лютого 2005 року районна прокуратура скасувала постанову від 14 жовтня 2003 року про зупинення слідства, встановивши, що особи ймовірних злочинців фактично були встановлені.

20. 20 лютого 2005 року слідство було зупинено у зв'язку з неможливістю встановити особу, яка вчинила злочин.

21. 5 квітня 2005 року слідчий відновив слідство, порушив кримінальні справи щодо С. і Г. та об'єднав ці справи з існуючою.

22. 14 квітня 2005 року слідчий виніс постанову про притягнення С. як обвинуваченого в завданні тілесних ушкоджень середньої тяжкості за попередньою змовою з Г. Слідчий оголосив С. і Г. у розшук та зупинив слідство у зв'язку з неможливістю встановити місцезнаходження обвинувачених.

23. 20 лютого та 4 травня 2006 року слідчий відновлював слідство, а 22 лютого і 4 травня 2006 року відповідно знову зупиняв його.

24. 10 червня 2006 року слідство було відновлено.

25. 12 червня 2006 року між Г. і заявником було проведено очну ставку та окремо допитано заявника. Заявник зазначив, що по коліну його вдарив С. Хоча він не був певен, що Г. нападав на нього, заявник вважав, що саме Г. вдарив його у спину 24 лютого 2002 року.

26. 14 червня 2006 року слідчий закрити кримінальну справу щодо Г. за відсутністю у його діях складу злочину (*corpus delicti*). Він посилався на показання Г., який заперечив напад на заявника, а також на свідчення заявника, в яких той стверджував, що саме С., а не Г. напав на нього. Того ж дня слідство у справі було зупинено у зв'язку з неможливістю встановити особу, яка вчинила злочин.

27. Згідно з твердженнями Уряду 24 вересня 2007 року С. було затримано. Того ж дня слідство було відновлено, а С. пред'явлено обвинувачення.

28. 25 вересня 2007 року було проведено очну ставку між С. як обвинуваченим та заявником як потерпілим.

29. 20 жовтня 2007 року слідчим було притягнуто С. до відповідальності як обвинуваченого у завданні тілесних ушкоджень середньої тяжкості.

30. Згідно з твердженнями Уряду у невказану дату після завершення досудового слідства у справі щодо С. заявникові було запропоновано ознайомитися з матеріалами справи, але він відмовився. Згідно з твердженнями заявника, його не було повідомлено про завершення досудового слідства або про будь-які подальші дії у кримінальному провадженні.

31. 29 жовтня 2007 року районна прокуратура затвердила обвинувальний висновок, яким С. обвинувачувався у завданні тілесних ушкоджень середньої тяжкості.

32. 9 листопада 2007 року Святошинський районний суд м. Києва (далі - суд першої інстанції) провів попередній розгляд справи С. за участю С., його захисника та прокурора. У протоколі судового засідання зазначається, що заявник на засіданні суду був відсутній.

33. 20 листопада 2007 року суд першої інстанції розглянув справу по суті у присутності С., його захисника, прокурора, але за відсутності заявника. Суд першої інстанції, заслухавши думку сторін та встановивши відсутність у них заперечень, постановив розпочати засідання за відсутності заявника та свідка Г., які, як стверджував суд, «про дату та місце розгляду справи повідомлялись належним способом». Суд також постановив, що у разі виникнення необхідності у присутності заявника та Г., буде вжито заходів для забезпечення їхньої явки. На засіданні суд заслухав свідчення С., який не заперечив висунуті проти нього обвинувачення та визнав свою

вину. Суд постановив, що з огляду на визнання С. своєї вини, немає потреби розглядати інші докази.

34. Того ж дня суд першої інстанції визнав С. винним за усіма пунктами обвинувачення, призначив йому покарання у виді двох років позбавлення волі та звільнив від відбування покарання з випробувальним строком на два роки. При постановленні вироку щодо С. суд врахував той факт, що С. визнав свою вину та висловив каяття, що він не мав попередніх судимостей, був працевлаштований та мав позитивні характеристики зі свого місця роботи на той час.

35. Згідно з інформацією, наданою Урядом, у матеріалах справи щодо С. відсутні будь-які копії повісток або повідомлень заявникові під час розгляду справи судом, або будь-які документи, які б підтвердили надсилання таких повісток або повідомлень.

В. Цивільне провадження

36. 7 лютого 2005 року заявник звернувся до Голосіївського районного суду м. Києва з позовом до КП «Київпаstrans» про відшкодування шкоди, завданої йому незаконними діями працівників підприємства.

37. 15 листопада 2005 року судом було відмовлено в задоволенні позову заявника у зв'язку з тим, що заявник не довів, що зазнав тілесних ушкоджень від працівників підприємства-відповідача при виконанні ними своїх професійних обов'язків. Суд зазначив, що заявник не пояснив, чому упізнані ним особи ще не притягнуті до кримінальної відповідальності і не засуджені, та чому кримінальна справа за фактом інциденту ще перебуває на стадії досудового слідства.

38. 24 січня 2006 року апеляційний суд м. Києва залишив рішення суду першої інстанції без змін.

39. 30 листопада 2007 року апеляційний суд Донецької області, діючи як суд касаційної інстанції, залишив рішення від 15 листопада 2005 року і ухвалу від 24 січня 2006 року без змін.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

А. Кодекс України про адміністративні правопорушення 1984 року

40. Згідно зі статтею 135 Кодексу безквитковий проїзд пасажира у міському транспорті тягне за собою накладення штрафу в двадцятикратному розмірі від вартості проїзду.

41. Згідно зі статтею 189⁹ Кодексу злісна непокора законному розпорядженню або вимозі працівника транспорту, який здійснює контроль за перевезенням пасажирів, пов'язана з фізичним опором або образою, а так само з іншими протиправними діями, тягне за собою накладення штрафу або виправні роботи.

42. Згідно зі статтею 229 Кодексу розглядати справи про адміністративні правопорушення у зв'язку з порушенням правил користування електротранспортом (тролейбус, трамвай) мають право начальники трамвайно-тролейбусних депо та контролери.

В. Кримінальний кодекс України (2001 року)

43. Відповідні положення Кодексу, що стосуються умисного завдання тілесних ушкоджень середньої тяжкості, наведено в рішенні Суду у справі «Сизарев проти України» (Sizarev v. Ukraine), заява № 17116/04, п. 82, від 17 січня 2013 року. Положення Кодексу щодо зловживання владою або службовим становищем та перевищення влади або службових повноважень наведено в рішенні Суду у справі «Луценко проти України» (Lutsenko v. Ukraine), заява № 6492/11, п. 41, від 3 липня 2012 року.

С. Кримінально-процесуальний кодекс України 1960 року (втратив чинність 20 листопада 2012 року)

44. Згідно зі статтею 28 Кодексу особа, яка зазнала матеріальної шкоди від злочину, вправі пред'явити до обвинуваченого або до осіб, що несуть матеріальну відповідальність за дії обвинуваченого, цивільний позов.

45. Відповідні частини статей 49 та 206 Кодексу передбачали:

Стаття 49. Потерпілий

«Потерпілим визнається особа, якій злочином заподіяно моральну, фізичну або майнову шкоду. ...

Громадянин, визнаний потерпілим від злочину, вправі давати показання у справі. Потерпілий і його представник мають право: ... заявляти клопотання; знайомитися з усіма матеріалами справи з моменту закінчення досудового слідства; ... подавати скарги на дії особи, яка провадить дізнання, слідчого, прокурора і суду...».

Стаття 206. Підстави та порядок зупинення слідства

«Досудове слідство в кримінальній справі зупиняється у випадках:

- 1) коли місцезнаходження обвинуваченого невідоме;
- 2) коли психічне або інше тяжке захворювання обвинуваченого перешкоджає закінченню провадження в справі;
- 3) коли не встановлено особу, яка вчинила злочин.

У випадках, зазначених у пунктах 1 і 2 цієї статті, досудове слідство може бути зупинене тільки після того, як слідчий винесе постанову про притягнення певної особи як обвинуваченого і виконає всі слідчі дії, проведення яких можливе у відсутності обвинуваченого, а також вживе заходів до збереження документів та інших можливих доказів у справі.

У випадках, зазначених у пункті 3 цієї статті, досудове слідство може бути зупинене лише після проведення всіх необхідних і можливих слідчих дій для встановлення особи, яка вчинила злочин. ...».

46. Стаття 217 Кодексу вимагала від слідчого повідомити потерпілого про закінчення досудового слідства у справі, що передається до суду, а також роз'яснити потерпілому його право ознайомитися з матеріалами справи. Від слідчого також вимагалось скласти протокол про таке повідомлення та додати його копію до матеріалів справи.

Статтями 348 і 349 Кодексу передбачалося, що потерпілий має право подати апеляцію на рішення суду першої інстанції впродовж п'ятнадцяти діб з моменту його проголошення та що доводи, наведені у такій скарзі, мають бути обмежені обсягом вимог, висунутих потерпілим під час розгляду по суті судом першої інстанції.

Д. Цивільні кодекси України 1963 і 2003 років

47. Цивільний кодекс України 1963 року (далі - ЦК 1963 року) діяв до 31 грудня 2003 року. З 1 січня 2004 року він втратив чинність з набранням чинності Цивільним кодексом України 2003 року (далі - ЦК 2003 року).

48. Відповідні частини статті 441 ЦК 1963 року і статті 1172 ЦК 2003 року передбачали відшкодування юридичною особою шкоди, завданої їй працівником під час виконання ним своїх трудових (службових) обов'язків.

Е. Закон України «Про підприємства в Україні» 1991 року (втратив чинність 1 січня 2004 року)

49. Відповідною статтею Закону передбачалось:

Стаття 2 Види підприємств

«В Україні можуть діяти підприємства таких видів: ...

комунальне підприємство, засноване на власності відповідної територіальної громади ...».

Ф. Правила роботи міського транспорту та повноваження контролерів

50. Постановою № 386 Кабінету Міністрів України від 22 квітня 1997 року було затверджено Правила надання населенню послуг з перевезень міським електротранспортом. Пунктами 31 і 32 Правил передбачалося, що пасажир за безквитковий проїзд притягується до адміністративної відповідальності, а їхні справи можуть розглядатися, зокрема, начальниками трамвайно-тролейбусних депо та контролерами.

51. Своїм наказом № 22 від 18 листопада 1997 року Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України затвердив Правила користування трамваем і тролейбусом у містах України. Згідно з пунктом 4.3 Правил штрафи за порушення правил користування транспортом накладаються, зокрема, начальниками трамвайних чи тролейбусних депо та контролерами і стягуються на місці. Згідно з пунктом 4.4 Правил у разі відмови пасажир сплатити штраф він може бути висаджений на найближчій зупинці. У разі злісної непокори пасажир його може бути доставлено до найближчого органу внутрішніх справ.

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 3 КОНВЕНЦІЇ

52. Посилаючись на статтю 5 Конвенції, заявник скаржився, що його право на «особисту недоторканість» було порушено, внаслідок чого він зазнав серйозних ушкоджень. За статтею 6 Конвенції заявник скаржився, що кримінальне провадження щодо С. і Г. було надмірно тривалим та що його не повідомляли про хід справи, а отже позбавили можливості оскаржити неодноразові постанови про зупинення досудового слідства. За статтею 6 Конвенції заявник також скаржився, що був позбавлений доступу до суду для отримання рішення за своїм цивільним позовом, оскільки національні суди відмовили у задоволенні його позову до КП «Київпастранс» на тій підставі, що кримінальне провадження щодо С. ще тривало. Він також посилався на пункт 2 статті 7 Конвенції, доводячи, що його право на доступ до суду було порушено.

53. Суд, якому належить провідна роль щодо здійснення юридичної кваліфікації фактів справи, з огляду на суть скарг заявника вирішує розглянути їх за статтею 3 Конвенції (див., наприклад, рішення у справі «Дембеле проти Швейцарії» (*Dembele v. Switzerland*), заява № 74010/11, п. 33, від 24 вересня 2013 року).

54. У статті 3 Конвенції зазначено:

«Нікого не може бути піддано катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню.»

A. Щодо процесуального аспекту статті 3 Конвенції

1. Прийнятність

55. Уряд не висунув жодних заперечень з приводу прийнятності цієї скарги. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необґрунтованою у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Тому вона має бути визнана прийнятною.

2. Суть

(а) Доводи сторін

56. Заявник доводив, що розслідування було неефективним. Він стверджував, що воно було надто тривалим, що під час розслідування мали місце періоди бездіяльності слідчих органів та що, зокрема, його первинна заява до міліції та результати впізнання С. та Г. протягом тривалого часу ігнорувалися. Згідно з його твердженнями його не повідомляли про хід та закінчення слідства, а також про суд над С. Заявник доводив, що внаслідок цього його було позбавлено можливості оскаржити вирок, згідно з яким С. було засуджено і йому призначено покарання, що, на думку заявника, було несправедливим і фактично призвело до уникнення С. відповідальності.

57. Уряд доводив, що розслідування, проведене національними органами, відповідало вимогам статті 3 Конвенції. Зокрема, органами влади було проведено низку слідчих дій,

допитано С., Г. та заявника, проведено пред'явлення фотографій для впізнання, очні ставки, призначено судово-медичні експертизи та отримано інформацію від КП «Київпастрас». Заявника було визнано потерпілим і він повідомлявся про хід справи.

(b) Оцінка Суду

(i) Відповідні принципи

58. Суд нагадує, що стаття 3 Конвенції вимагає від органів влади розслідування тверджень про жорстоке поводження у разі, коли вони є «небезпідставними» та «викликають обґрунтовану підозру». Згідно з мінімальними критеріями ефективності, які Суд визначив у своїй практиці, розслідування має бути незалежним, безстороннім і підлягати громадському контролю. Безсумнівно, швидкість та розумна оперативність є беззастережними у цьому контексті. Негайна реакція органів влади при розслідуванні тверджень про жорстоке поводження загалом є суттєвою для забезпечення громадської впевненості у їхній відданості принципу верховенства права, а також у попередженні виникнення будь-яких ознак співучасті або толерантності щодо незаконних дій. Коли офіційне розслідування призводить до передачі справи на розгляд національних судів, провадження у цілому, включаючи стадію судового розгляду, повинно відповідати вимозі заборони жорстокого поводження. Хоча не існує безумовної вимоги щодо того, щоб усі кримінальні провадження завершувалися визнанням особи винною або призначенням їй певного покарання, національні суди за жодних обставин не повинні допускати випадків, за яких серйозні посягання на фізичну та духовну цілісність особи залишатимуться безкарними (див., наприклад, рішення у справі «Месут Деніз проти Туреччини» (*Mesut Deniz v. Turkey*), заява № 36716/07, п. 52, від 5 листопада 2013 року, з подальшими посиланнями).

59. Згідно з практикою Суду слідство має забезпечувати суттєвий громадський контроль для того, щоб гарантувати підзвітність. Хоч рівень громадського контролю, що вимагається, може варіюватись, позивачу в усіх випадках має надаватися ефективний доступ до процедури розслідування (див. рішення у справах «Баті та інші проти Туреччини» (*Bati and Others v. Turkey*), заяви № № 33097/96 і 57834/00, п. 137, ECHR 2004-IV, та «Олексій Михайлович Захаркін проти України» (*Oleksiy Mykhaylovych Zakharkin v. Ukraine*), заява № 1727/04, п. 67, від 24 червня 2010 року).

(ii) Застосування наведених вище принципів у цій справі

60. Суд перш за все зазначає, що Уряд не заперечив, що поводження, якого зазнав заявник, охоплюється сферою застосування статті 3 Конвенції. Суд зауважує, що напад на заявника стався привселюдно, внаслідок нападу він не міг підвестися або йти та змушений був скористатися допомогою перехожих. Це неминуче мало спричинити виникнення в нього відчуття приниження та безпорадності, ображаючи його гідність. Суд також не забуває про той факт, що наслідком нападу став перелом коліна, - тілесне ушкодження, для лікування якого потрібно більше тридцяти днів. Більше того, згідно з неспростованою інформацією від заявника, його перелом коліна потребував тривалого лікування протягом близько трьох років. З огляду на ці обставини Суд доходить висновку, що насильницьке поводження, якого заявник зазнав 24 лютого 2002 року, становило нелюдське та таке, що принижує гідність, поводження всупереч статті 3 Конвенції (див., для порівняння, рішення у справах «Олександр Ніконенко проти України» (*Aleksandr Nikonenko v. Ukraine*), заява № 54755/08, пп. 7 і 40, від 14 листопада 2013 року, та «Ібрагім Демірташ проти Туреччини» (*Ibrahim Demirtas v. Turkey*), заява № 25018/10, п. 31, від 28 жовтня 2014 року).

61. Заявник швидко довів інформацію про напад, якого він зазнав, до уваги органів влади. Відповідно органи влади були зобов'язані провести ефективне розслідування за фактом нападу.

(c) Стосовно оперативного провадження на національному рівні

62. Суд зазначає, що органи влади у цій справі не були цілком пасивними. Початкові слідчі дії було проведено оперативно: скаргу заявника було прийнято 26 лютого 2002 року - лише через два дні після інциденту, а С. було визначено як можливого підозрюваного у справі. Згодом було порушено кримінальну справу, а С. було пред'явлено обвинувачення та визнано винним. Проте слідство характеризувалося певними недоліками.

63. По-перше, кримінальну справу за фактом нападу на заявника було порушено із затримкою. 4 березня 2002 року слідчий виніс постанову про відмову в порушенні кримінальної справи на підставі неможливості встановити ступінь тяжкості тілесних ушкоджень заявника, незважаючи на те, що вже наступного дня судово-медичний експерт встановив ступінь тяжкості ушкоджень, класифікувавши їх як тілесні ушкодження середньої тяжкості. Незважаючи на це, прокуратура скасувала постанову від 4 березня 2002 року та порушила кримінальну справу лише 18 грудня 2002 року. Таким чином, у перші місяці після нападу органи влади поводитися здебільшого пасивно.

64. По-друге, впродовж значного періоду часу органи влади не вживали активних дій для встановлення місцезнаходження С. та забезпечення його явки для допиту (див., для порівняння щодо статті 2 Конвенції, рішення у справах «Юрій Іларіонович Щокін проти України» (Yuri Illarionovitch Shchokin v. Ukraine), заява № 4299/03, п. 43, від 3 жовтня 2013 року, і «Трапезнікова проти Росії» (Trapeznikova v. Russia), заява № 21539/02, п. 85, від 11 грудня 2008 року). Варто зазначити, що особу С. як потенційного підозрюваного у справі було встановлено міліцією ще 4 березня 2002 року (див. пункт 7). Проте у матеріалах справи немає жодних свідчень про те, що органи влади вживали активних заходів для встановлення місцезнаходження С. та його допиту аж до 14 квітня 2005 року, коли, через більше ніж три роки, С. було оголошено у розшук.

65. По-третє, досудове слідство неодноразово зупинялося (див., для порівняння, рішення у справі «Дудник проти України» (Dudnyk v. Ukraine), заява № 17985/04, п. 36, від 10 грудня 2009 року, та «Коваль та інші проти України» (Koval and Others v. Ukraine), заява № 22429/05, п. 82, від 15 листопада 2012 року). Матеріали справи свідчать про те, що С. було встановлено як ймовірного зловмисника ще 9 квітня 2003 року, коли заявник впізнав його по фотографії під час пред'явлення для впізнання. Незважаючи на це, лише через кілька днів потому, 18 квітня 2003 року, слідство було з незрозумілих причин зупинено у зв'язку зі стверджуваною неможливістю встановити особу, яка вчинила злочин, а згодом, 14 жовтня 2003 року, слідство знову було зупинено на тій самій підставі. Суд зазначає, що 2 лютого 2005 року вищестояща прокуратура скасувала постанову від 14 жовтня 2003 року про зупинення слідства, вказавши, що особи ймовірних злочинців фактично було встановлено. Незважаючи на цю постанову, 20 лютого 2005 року провадження знову було зупинено на тій самій підставі - у зв'язку з неможливістю встановити особу, яка вчинила злочин.

66. З огляду на ці факти, Суд доходить висновку, що впродовж значного проміжку часу слідчі органи не зробили справжніх або серйозних спроб провести ретельне розслідування нападу на заявника.

(В) Стосовно доступу заявника до слідства

67. Повертаючись до питання про доступ заявника до слідства, Суд бере до уваги аргумент Уряду про те, що заявника було офіційно визнано потерпілим у кримінальній справі, і це надавало йому певні процесуальні права, зокрема право на ознайомлення з матеріалами справи по завершенню досудового слідства (див. пункт 45).

68. Проте Суд доходить висновку, що на практиці заявник не міг повною мірою користуватися тими правами, які мав згідно із законодавством. Таким чином, згідно з неспростованими доводами заявника, до 18 грудня 2002 року його не було повідомлено про першу постанову про відмову в порушенні кримінальної справи від 4 березня 2002 року. Суд також зазначає, що 31 серпня 2004 року органи слідства повідомили заявника про те, що слідство у його справі триває. Ця інформація, як видається, вводить в оману, оскільки 14 жовтня 2003 року слідство фактично було зупинено, і воно не відновлювалося до 2 лютого 2005 року, поки не втрутилася прокуратура.

69. Заявник також стверджував, що органи влади не повідомили його про закінчення досудового слідства у справі щодо С., а також про судовий розгляд і вирок. Оцінюючи це твердження, Суд зазначає, що з первинних скарг заявника до Суду впливало, що при поданні своєї заяви 5 травня 2008 року він не знав про закінчення слідства у справі щодо С., її судовий розгляд та вирок. У своїх зауваженнях у відповідь Уряд навпаки наполягав на тому, що заявника було повідомлено про закінчення слідства, та що він відмовився ознайомлюватися з матеріалами справи, коли йому було запропоновано це зробити.

70. Суд зауважує, що Уряд не вказав дати стверджуваного повідомлення заявникові про можливість ознайомитися з матеріалами справи та відмови заявника, і не надав жодних документів на підтвердження своїх доводів у зв'язку з цим. Більше того, Уряд стверджував, що у матеріалах справи щодо С. відсутні будь-які копії повісток або повідомлень, які могли бути надіслані заявникові під час розгляду судом першої інстанції справи щодо С. У протоколі судового засідання від 20 листопада 2007 року, на якому було постановлено вирок щодо С., дійсно міститься загальне твердження, без посилання на конкретні факти, про те, що заявника було належним чином повідомлено про час та місце судового розгляду. Проте у кількох справах за пунктом 1 статті 6 Конвенції, в яких виникав спір про факт повідомлення заявника, Суд за обставин, подібних до обставин цієї справи, доходив висновку, що зазвичай такі записи у протоколах судових засідань не можуть вважатися достатнім доказом повідомлення (див., наприклад, рішення у справах «Піралі Оруджов проти Азербайджану» (*Pirali Oğujov v. Azerbaijan*), заява № 8460/07, пп. 19 і 41, від 3 лютого 2011 року; «Федоров та Федорова проти України» (*Fyodorov and Fyodorova v. Ukraine*), заява № 39229/03, п. 100, від 7 липня 2011 року; та «Колегови проти Росії» (*Kolegovy v. Russia*), заява № 15226/05, п. 41, від 1 березня 2012 року). З огляду на зазначені вище доводи Уряду стосовно відсутності відповідних документів у матеріалах справи Суд вважає за належне застосувати у цій справі такий же підхід.

71. З огляду на зазначене вище, Суд вважає встановленим той факт, що заявника не було повідомлено про закінчення досудового слідства у справі щодо С, а також про судовий розгляд його справи та постановлений йому вирок. Отже, заявник був позбавлений можливості брати участь у національному провадженні на стадії судового розгляду та постановлення вироку і, таким чином, був позбавлений можливості оскаржити вирок С., який він вважав невідповідним,

(γ) Висновки

72. Вищенаведених міркувань достатньо для того, щоб дати Суду змогу дійти висновку, що органи влади не провели ефективного розслідування факту жорстокого поводження, якого зазнав заявник, у зв'язку з тим, що не забезпечили необхідної швидкості провадження та ефективного доступу заявника до процедури розслідування.

73. Отже, було порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції.

В. Стосовно матеріального аспекту статті 3 Конвенції

1. Прийнятність

(а) Доводи сторін

74. Уряд стверджував, що держава не несе відповідальності за дії С. Уряд доводив, що юрисдикція Суду охоплює лише випадки жорстокого поводження представників держави. Уряд не заперечив, що комунальні підприємства можуть вважатися такими, що перебувають під державним контролем у межах здійснення ними обов'язків, покладених на них державою. Проте Уряд доводив, що держава може нести відповідальність за дії працівників таких підприємств лише за умови виконання ними своїх службових обов'язків на час подій. Тлумачення меж відповідальності держави іншим чином поклало б на державу непропорційний тягар. Уряд наголосив на тому, що дії пана С. жодним чином не могли бути направлені на виконання службових обов'язків. С. був визнаний винним у вчиненні злочину проти особи, а саме в умисному завданні тілесних ушкоджень, як фізична особа, а не у зловживанні або перевищенні службових обов'язків, що мало б місце, якби він вчинив службовий злочин при виконанні своїх обов'язків. Відповідно Уряд доводив, що скарга заявника не відповідала Конвенції на підставі принципу *ratione materiae*.

75. Уряд також доводив, що у зв'язку зі своєю скаргою за статтею 3 Конвенції заявник не вичерпав національні засоби правового захисту, оскільки він не подав цивільний позов до С. після того, як національний суд визнав того винним.

76. Заявник доводив, що С. завдав йому тілесних ушкоджень під час виконання службових обов'язків як працівник комунального підприємства, що перебуває під контролем держави. На посаді контролера С. мав певні повноваження, які йому було надано державою, а саме: накладати штраф, висаджувати з трамваїв пасажирів, які подорожують без квитка, та супроводжувати осіб, які порушують порядок, до відділу міліції. На думку заявника, це

означало, що С. мав повноваження, які зазвичай надаються правоохоронцям. Заявник доводив, що держава несе відповідальність за поведження С. щодо заявника.

77. Заявник також не погодився з аргументом Уряду з приводу того, що він не вичерпав національні засоби правового захисту. Він доводив, що подав цивільний позов про відшкодування шкоди до КП «Київпаstrанс» у 2005 році у зв'язку з неефективністю кримінального розслідування щодо С. та побоюючись, що строк позовної давності скоро закінчиться. Проте, оскільки кримінальну справу до того часу ще закінчено не було, подання його цивільного позову було безрезультатним. Як кримінальне провадження, так і цивільний позов виявились неефективними. Він стверджував, що не був повідомлений про закінчення досудового слідства у справі щодо С. та про судовий розгляд його справи, а також що вперше дізнався про вирок щодо С. із зауважень Уряду. На його думку, оскільки С. було засуджено ще у 2007 році, будь-яка спроба подати цивільний позов була б тепер безуспішною.

(b) Оцінка Суду

(i) Чи можна покласти відповідальність за оскаржувані дії на державу-відповідача

(a) Відповідні принципи

78. Держава-відповідач нестиме відповідальність за Конвенцією за порушення прав людини, спричинені діями її представників при виконанні ними своїх службових обов'язків (див., наприклад, рішення у справі «Крастанов проти Болгарії» (*Krastanov v. Bulgaria*), заява № 50222/99, п. 53, від 30 вересня 2004 року). Проте держава також нестиме відповідальність, якщо її представники перевищують межі своїх повноважень або діють всупереч інструкціям (див. рішення у справах «Молдован та інші проти Румунії (№ 2)» (*Moldovan and Others v. Romania* (no. 2), заяви № № 41138/98 і 64320/01, п. 94, ECHR 2005-VII (витяги), та «Ірландія проти Сполученого Королівства» (*Ireland v. the United Kingdom*), від 18 січня 1978 року, п. 159, Series A № 25). Для того, щоб встановити, чи можна покласти на державу відповідальність за незаконні дії її представників, вчинені поза межами виконання ними службових обов'язків, Суду необхідно дослідити всю сукупність обставин і розглянути характер та контекст поведження, про яке йдеться (див. стосовно статті 2 Конвенції рішення у справі «Сашо Горгієв проти Колишньої Югославської Республіки Македонії» (<...>), заява № 49382/06, п. 48, ECHR 2012 (витяги)).

79. Згідно з практикою Суду факт вибору державою форми делегування своїх повноважень, відповідно до якої деякі з її повноважень здійснюються іншим органом, не може бути вирішальним у питанні щодо відповідальності держави за принципом *ratione personae*. На думку Суду, здійснення державних повноважень, яке впливає на конвенційні права та свободи, порушує питання відповідальності держави незалежно від можливої форми здійснення цих повноважень, навіть якщо це орган, чия діяльність регулюється приватним правом (див. ухвалу щодо прийнятності у справі «Вош проти Польщі» (*Wos v. Poland*), заява № 22860/02, п. 72, від 1 березня 2005 року).

(b) Застосування наведених вище принципів у цій справі

80. Суд зазначає, що Уряд не заперечив, що поведження, якого зазнав заявник, було достатньо серйозним, щоб охоплюватися сферою застосування статті 3 Конвенції. Проте Уряд доводив, що стаття 3 Конвенції є незастосовною, оскільки заявник зазнав жорстокого поведження від С., коли той вийшов за межі своїх службових обов'язків.

81. Отже, Суд має встановити, чи можна вважати С. представником держави, та якщо так, то чи може його поведінка, яку на національному рівні було визнано незаконною, призвести до відповідальності держави за матеріальним аспектом статті 3 Конвенції.

82. У зв'язку з цим Суд, по-перше, зауважує, що С. працював у КП «Київпаstrанс» контролером. Заявник доводив, а Уряд не заперечив, що згідно з національним законодавством С. мав певні повноваження. На посаді контролера С. мав право накладати адміністративні штрафи. Він також мав повноваження застосовувати певною мірою примус, а саме наказувати пасажиром, які відмовляються сплатити штраф, зійти з трамваю або супроводжувати їх до відділу міліції у певних випадках непокори (див. пункт 51). Ці повноваження надавались С. національним законодавством та підкріплювалися законними санкціями, а Кодекс України про

адміністративні правопорушення передбачав адміністративні санкції за непокору законним вимогам контролерів (див. пункт 41). Це дозволяє дійти висновку, що під час виконання обов'язків контролера С. здійснював певні, надані державою, повноваження.

83. У цьому контексті Суд нагадує, що відповідно до його практики здійснення державних повноважень, яке впливає на конвенційні права та свободи, порушує питання відповідальності держави незалежно від можливої форми здійснення цих повноважень (див. згадану ухвалу щодо прийнятності у справі «Вош проти Польщі» (*Wos v. Poland*), п. 72).

84. Відповідно Суд доходить висновку, що за обставин цієї справи С. може вважатися представником держави, оскільки він, будучи контролером, здійснював зазначені вище повноваження, надані йому національним законодавством.

85. Встановивши, що С. повинен вважатися представником держави, Суд тепер має встановити, чи можна покласти на державу-відповідача відповідальність за жорстоке поводження, яке С. застосував до заявника, з огляду на незаконний характер його поведінки.

86. Спир між сторонами у зв'язку з цим стосується питання про те, чи напав С. на заявника під час виконання своїх службових обов'язків. Згідно з твердженнями Уряду поведінка С. під час нападу на заявника виходила за межі виконання ним службових обов'язків, а тому держава не може нести відповідальність за неї. Згідно з твердженнями заявника С. напав на нього під час виконання своїх службових обов'язків контролера та здійснення повноважень, наданих йому національним законодавством, а отже відповідальність за це несе держава.

87. Суд повинен спочатку розглянути аргумент Уряду про те, що С. було визнано національним судом винним у злочині проти особи, який він вчинив як фізична особа, а не у злочині, який кваліфікується як службовий. На думку Уряду, це означало, що дії С. розглядалися судом як дії фізичної особи, які не тягнули за собою відповідальність підприємства, а отже і держави. У цьому контексті Суд нагадує, що його функція полягає не у встановленні вини у вчиненні злочину або цивільної відповідальності, а у встановленні відповідальності Договірної держави за Конвенцією (див., наприклад, рішення у справі «Хассан проти Сполученого Королівства» (*Hassan v. the United Kingdom*) [ВП], заява № 29750/09, п. 48, ECHR 2014). Відтак, навіть якщо прийняти тлумачення Урядом вироку національного суду, кваліфікація дії С. на національному рівні сама по собі не може бути вирішальною для вирішення цього питання Судом.

88. Суд зауважує, що взаємодія заявника з С. виникла у зв'язку з виконанням останнім своїх обов'язків на посаді контролера. Усі згадані події цієї справи мали місце в робочі години С. при виконанні ним своїх обов'язків на робочому місці. Більше того, спір між С. та заявником, який призвів до нападу на заявника, виник у зв'язку з питанням про те, чи мав заявник дійсний проїзний квиток, і це питання було безпосередньо пов'язане з виконанням С. обов'язків контролера. Саме внаслідок цього спору контролери скористалися наданим їм законодавством правом висадити заявника з трамвая. Якби було встановлено, що проїзний квиток заявника недійсний, то на заявника могли накласти адміністративний штраф. С. напав на заявника по дорозі до депо, у свій робочий час та у процесі розв'язання спору, безпосередньо пов'язаного з виконанням С. своїх обов'язків і здійсненням повноважень в якості контролера.

89. Хоча напад С. на заявника відбувся у порушення національного кримінального законодавства та був несанкціонованим, Суд доходить висновку, що С. вчинив його при виконанні обов'язків контролера, а не як приватна особа. Поведінка С. не була настільки відокремленою від статусу особи, що вчинила злочин, щоб не тягнути за собою матеріально-правову відповідальність держави (див., для порівняння, ухвалу щодо прийнятності у справі «Рейллі проти Ірландії» (*Reilly v. Ireland*), заява № 51083/09, п. 54, від 23 вересня 2014 року; рішення у справі «Горовенки та Бугара проти України» (*Gorovenky and Bugara v. Ukraine*), заява №№ 36146/05 і 42418/05, п. 31, від 12 січня 2012 року; «Енукідзе та Гіргвліані проти Грузії» (*Enukidze and Girgvliani v. Georgia*), заява № 25091 /07, пп. 289 і 290, від 26 квітня 2011 року).

90. Отже, Суд доходить висновку, що відповідальність за оскаржувані дії С. можна покласти на державу.

(ii) Питання вичерпання національних засобів правового захисту

91. Відповідно до практики Суду оцінка питання про вичерпання національних засобів правового захисту зазвичай проводиться Судом з посиланням на дату подання до нього заяви (див. ухвалу щодо прийнятності у справі «Демопулос та інші проти Туреччини» (Demopoulos and Others v. Turkey) [ВП], заяви №№ 46113/99, 3843/02, 13751/02, 13466/03, 10200/04, 14163/04, 19993/04 і 21819/04, п. 87, ECHR 2010).

92. Уряд доводив, що заявник міг подати до С. цивільний позов після його засудження. Проте в дату подання до Суду заяви заявник не знав про засудження С. (див. пункт 71), а отже від нього не можна було вимагати подавати окремих цивільний позов на підставі цього вироку.

93. У будь-якому випадку Суд зазначає, що заявник брав участь у кримінальній справі протягом п'яти років та восьми місяців, а потім про хід провадження його не повідомляли. Суд нагадує, що саме затримка кримінального провадження і усунення заявника від участі на завершальному етапі розслідування призвели до встановлення Судом порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції (див. пункт 72). Відповідно Суд вважає, що було б надто важко і навіть нерозумно очікувати від заявника ініціювання окремого цивільного провадження після того, як він нарешті дізнався про закінчення кримінального провадження щодо С. (див., *mutatis mutandis*, рішення у справах «Валерій Фуклев проти України» (Valeriy Fuklev v. Ukraine), заява № 6318/03, п. 82, від 16 січня 2014 року, та «Арская проти України» (Arskaya v. Ukraine), заява № 45076/05, п. 80, від 5 грудня 2013 року). Більше того, Суд зауважує, що вказаний Урядом засіб юридичного захисту стосувався особистої відповідальності С., тоді як питання, що порушується у скарзі заявника до Суду, стосується відповідальності держави за жорстоке поводження із заявником.

94. Відповідно заявникові не можна дорікнути за те, що він не скористався засобом юридичного захисту, запропонованим Урядом.

(iii) Інші питання, пов'язані з прийнятністю

95. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необгрунтованою у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Тому вона має бути визнана прийнятною.

2. Суть

(а) Доводи сторін

96. Заявник доводив, що засудження С. підтвердило факт нелюдського та такого, що принижує гідність, поводження з ним з боку С., працівника КП «Київпастрас». Він стверджував, що неповідомлення його про судовий розгляд справи щодо С. позбавило його можливості отримання від С. та підприємства, в якому той працював, відшкодування шкоди. Він вважав, що С. не поніс справжнього покарання за завдані йому тілесні ушкодження.

97. Уряд не надав зауважень щодо суті цієї скарги.

(б) Оцінка Суду

98. Суд зазначає, що відповідно до висновків національних органів влади напад на заявника було вчинено С. 24 лютого 2002 року. Суд повторює свої висновки про те, що заявник зазнав від С. нелюдського та такого, що принижує гідність, поводження, та що відповідальність за дії С. несе держава-відповідач (див. пункти 60 і 90 відповідно).

99. Отже, було порушення матеріального аспекту статті 3 Конвенції.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ

100. Заявник скаржився, що у нього не було ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку зі стверджуваним жорстоким поводженням з ним. Він посилався на статтю 13 Конвенції, яка передбачає:

«Кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.»

A. Доводи сторін

101. Заявник посилався на свої аргументи стосовно неефективності розслідування за статтею 3 Конвенції та доводив, що затримки у розслідуванні кримінальної справи призвели до того, що його цивільний позов також став неефективним засобом юридичного захисту.

102. Уряд доводив, що органи влади провели розслідування тверджень заявника про жорстоке поводження, і він, відповідно, мав у своєму розпорядженні ефективні засоби юридичного захисту.

В. Оцінка Суду

103. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необґрунтованою у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Тому вона має бути визнана прийнятною.

104. Суд посилається на свій висновок про те, що через затримку кримінального провадження щодо С. та усунення заявника від участі на заключних етапах розслідування від заявника не можна було очікувати звернення до С. із позовом про відшкодування шкоди після закінчення кримінального провадження щодо останнього (див. пункт 93). Що стосується можливості подати до С. цивільний позов про відшкодування шкоди до закінчення кримінального провадження, Суд зауважує, що він раніше встановлював, що цивільний позов про відшкодування шкоди, поданий до завершення кримінального провадження, може становити належний засіб відшкодування у контексті статті 3 Конвенції у разі, коли конкретного правопорушника було встановлено та притягнуто до відповідальності (див., наприклад, рішення у справі «Афанасьєв проти України» (Afanasyev v. Ukraine), заява № 38722/02, п. 77, від 5 квітня 2005 року). Проте Суд зазначає, що внаслідок невиправданої затримки кримінального провадження з моменту нападу на заявника до часу, коли заявник дізнався про засудження С., а отже, ймовірно, міг подати позов до нього про відшкодування шкоди, тобто до 25 вересня 2007 року (див. пункти 28 та 44), минуло п'ять років і сім місяців. Відповідно цей позов не може вважатися таким, що здатен за конкретних обставин цієї справи надати належне та достатнє відшкодування за порушення статті 3 Конвенції (див., *mutatis mutandis*, рішення у справі «Сизарєв проти України» (Sizarev v. Ukraine), заява № 17116/04, п. 97, від 17 січня 2013 року).

105. З огляду на згадані висновки Суд доходить висновку, що недоліки зазначеного кримінального провадження не дали заявникові змоги своєчасно отримати відшкодування шкоди. Це означало, що теоретично доступні заявнику згідно з національним законодавством компенсаторні засоби юридичного захисту на практиці за конкретних обставин цієї справи були неефективними.

106. Отже, було порушення статті 13 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

107. Статтею 41 Конвенції передбачено:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію.»

А. Шкода

108. Заявник вимагав 6955,37 грн відшкодування матеріальної шкоди і 50000 євро відшкодування моральної шкоди.

109. Уряд доводив, що ці вимоги є надмірними та необґрунтованими. Уряд також вважав, що між заявленою матеріальною шкодою та встановленими порушеннями Конвенції не існує причинно-наслідкового зв'язку.

110. Суд не вбачає жодного причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та заявленою матеріальною шкодою, а тому відхиляє цю вимогу. З іншого боку, постановляючи рішення на засадах справедливості, Суд присуджує заявникові 8000 євро відшкодування моральної шкоди.

В. Судові та інші витрати

111. Заявник також вимагав 74173 грн компенсації витрат на правову допомогу, яких він зазнав під час провадження у Суді, та 70,4 грн витрат на поштові відправлення; ці суми мали бути переказані на банківський рахунок юридичної фірми, яка представляла його інтереси.

112. Уряд заперечив вимоги заявника щодо компенсації витрат на правову допомогу як надмірні. Що стосується витрат на поштові відправлення, Уряд залишив їх на розсуд Суду.

113. Відповідно до практики Суду заявник має право на компенсацію судових та інших витрат, лише якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їхній розмір - обґрунтованим. У цій справі, з огляду на наявні документи та зазначені вище критерії, Суд вважає за належне присудити йому 3684 євро компенсації судових та інших витрат, а також додатково суми будь-яких податків, що можуть нараховуватись заявникові. Присуджену суму має бути переказано на банківський рахунок юридичної фірми, що представляла заявника, як це було ним вказано.

С. Пеня

114. Суд вважає за належне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* заяву прийнятною.
2. *Постановляє*, що було порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції.
3. *Постановляє*, що було порушення матеріального аспекту статті 3 Конвенції.
4. *Постановляє*, що було порушення статті 13 Конвенції.
5. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити такі суми, що мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(i) 8000 (вісім тисяч) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суми будь-яких податків, що можуть нараховуватись;

(ii) 3684 (три тисячі шістсот вісімдесят чотири) євро компенсації судових та інших витрат та додатково суми будь-яких податків, що можуть нараховуватись; ця сума має бути переказана безпосередньо на банківський рахунок юридичної фірми, що представляла заявника;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

6. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 26 листопада 2015 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Заступник Секретаря

Мілан БЛАШКО

Голова

Жозеп КАСАДЕВАЛЬ

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 05.07.2016 — 2016 р., № 50, стор. 203, стаття 1797